

Beitekonferansen 2016

Oslo – Thon Hotel Opera

23.2.2016

Tone Våg

Styreleder

Norsk Sau og Geit

Beiting

- Viktig grunnlag for det norske landbruket
 - Ca. 2,2 mill sau i Norge etter lamming (2013)
 - Ca.1,9 mill sau på utmarksbeite (2013)
 - Ca.52 000 geiter (2013)
 - Ca. 240 000 storfe (2013)
 - Ca 9 000 hester (2013)

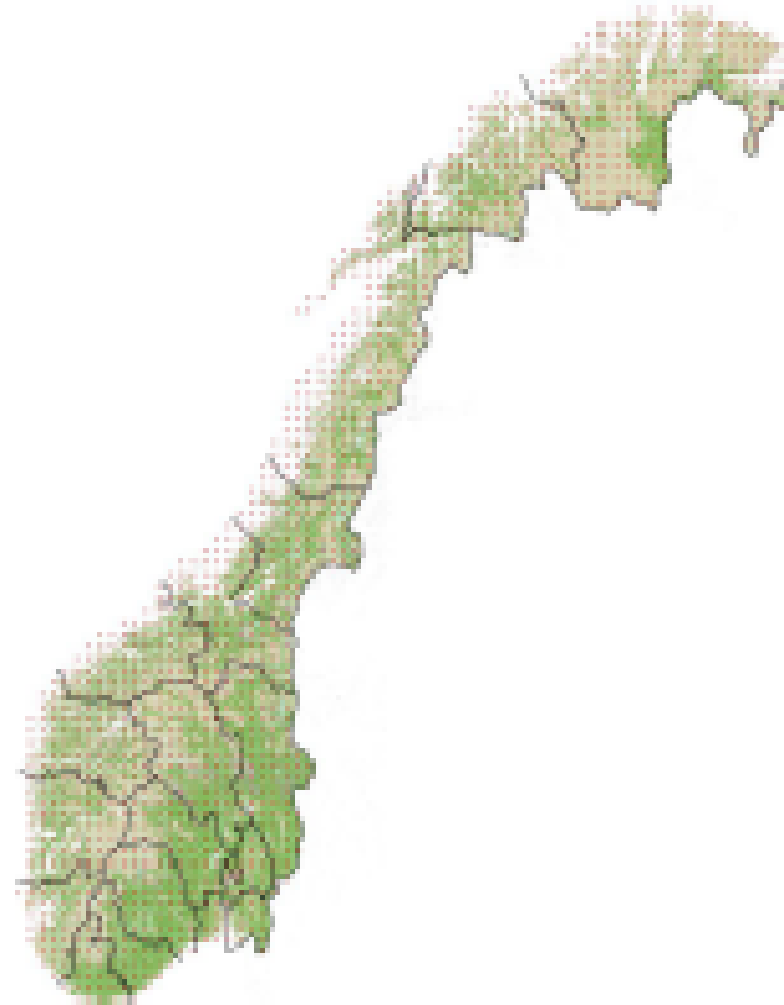
Utmarksbeite

- I 1939 ble det høstet 750 mill FE i utmarka
 - Setring med melkeproduksjon
 - Beiting storfe og småfe
 - Slått

- I 2005 er fôropptaket mer enn halvert
 - 330 mill FE (2005)
 - Kunstgjødsel – gitt økte avlinger
 - Kraftfôr - kompenserer for næringsrikt beite

Fôrressurs i utmark

- **Total ressurs:**
900 millioner fôrreiningar
- **Praktisk nyttbart:**
600 millioner f.e.
- **Hausta i 2010:**
300 millioner f.e.

Økt matproduksjon på norske ressurser

- ❑ Norge må øke matproduksjonen med 1 % årlig de neste 30 åra for å holde tritt med befolkningsveksten.
- ❑ Bare 3 % av arealet i Norge er dyrka mark
- ❑ Sjølforsyningsgraden går ned
- ❑ Vi vil trenge å høste fôr i utmarka også i framtida

Verdien av utmarksbeite

- Dagens beiting i utmarka har en verdi på over 1 milliard norske kroner – hvert år!
Sau og lam står alene for 2/3 av dette fôropptaket
- tilsvarer inntil 1 million dekar fulldyrket jordbruksareal i drift
- I tillegg tar reindriften også et ukjent antall FE i utmarka

Andre verdier av utmarksbeite

- Livskvalitet
 - Fysisk aktivitet
 - Fine naturopplevelser
 - Fellesskap
- Dyrevelferd
 - Naturlig adferd
 - Fritt beite, selektiv beiting
 - mosjon
- Matkvalitet
 - Sundt innhold i kjøttet

Fjellsending

Samfunnsnytten

Bruken av beitene – beiting i utmark :

- øker produksjonen og bedrer økonomien på bruka
- holder kraftfôrandelen nede
- holder landskapet åpent
- gir et sunnere kjøtt til forbruker

Samfunnsnytte lokalt

Bruken av beite bidrar til:

- ❑ matproduksjon i utmarkskommuner
- ❑ opprettholde sysselsetting
- ❑ åpent landskap
- ❑ turisme og reiseliv
- ❑ trivsel - tilhørighet - bosetting

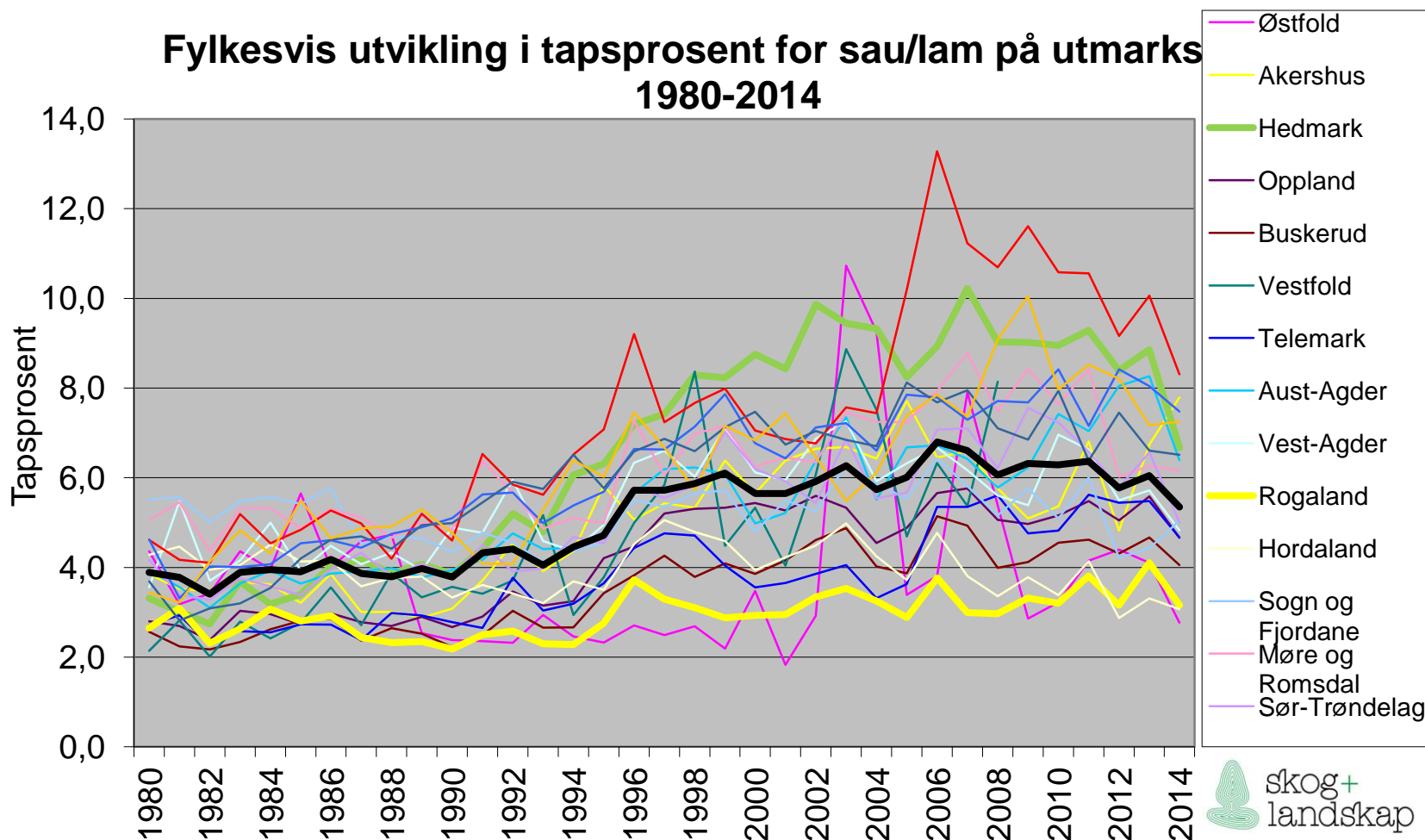
Samfunnsnytte nasjonalt

Bruk av utmarksbeitene gir:

- økt matproduksjon
- økt sjølforsyningsgrad
- desentralisert matproduksjon - matberedskap
- spredt bosetting
- økt mangfold – hindrer gjengroing
- lavere import av kraftfôr - i en verden som sulter

Tapsutvikling

Fylkesvis utvikling i tapsprosent for sau/lam på utmarks
1980-2014

Kilde: Organisert beitebruk

skog+
landskap

NORSK INSTITUTT FOR SKOG OG LANDSKAP

NSG
Norsk sau og geit

Rovviltkonflikten må løses politisk

- Tilliten må gjenopprettes
- Beiteressursen må verdsettes
- Beiteretten må virke
- Rovviltbestandene må reduseres
- Kunnskapsnivået høynes

Det trengs en ryddeaksjon i selvmotsigelser og paradokser

Sitat:

«Norge har etter Bern-konvensjonen en forpliktelse til å **sikre overlevelsen** til alle de store rovviltartene i norsk natur.

Flere av våre store rovdyr er **en del av større skandinaviske stammer**, forlikspartene ser det som naturlig å **samarbeide med våre naboland** om forvaltning av relevante rovdyr, noe som også er **i tråd med Bernkonvensjonens** formuleringer om internasjonalt samarbeid.

Dyr på utmarksbeite har mange positive kvaliteter, og **det er viktig å sikre levedyktig næringsvirksomhet i landbruket i områder med rovvilt.**

Forlikspartene viser til **den todelte målsettingen** etter rovviltforliket fra 2004, og at utfordringen ligger i **å ivareta begge deler** uten at konfliktene mellom dem blir større enn nødvendig.»

Vi har ei framtid

- fordi driftsformen vår er
 - Miljøvennlig og bærekraftig
- fordi vi leverer
 - et sunt kjøtt
 - åpent kulturlandskap
- fordi vi
 - utnytter beiteressurser som ellers ville stått uutnyttet